

Ποιος, εγώ; - δραστηριότητες για την υπευθυνότητα

Αυτές η δραστηριότητες τονίζουν την προσωπική υπευθυνότητα. Ένα πραγματικό ηθικό δίλημμα χρησιμοποιείται για να θέσει ερωτήματα για την ειλικρίνεια και την καθημερινή υπευθυνότητα. Μια άλλη δραστηριότητα για τη λογοκρισία εξετάζει την υπεύθυνη χρήση της εξουσίας. Ο γενικός στόχος αυτών των δραστηριοτήτων είναι να δείξει ότι τα δικαιώματα έχουν αντίστοιχες υποχρεώσεις.

Αυτές οι δραστηριότητες βασίζονται σε εκείνες για τα μικρότερα παιδιά στο Τρίτο Μέρος.

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις

Σκοπός: Αυτή η σύντομη δραστηριότητα κατάταξης και συζήτησης βοηθά τους μαθητές να καταλάβουν τη σχέση ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.

Μαθησιακό σημείο:

- Κάθε δικαίωμα έχει και την αντίστοιχη υποχρέωση.

Τι χρειάζεστε:

- Την Απλοποιημένη Έκδοση της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (βλέπε Πέμπτο Μέρος).
- Πληροφορίες για τα Δικαιώματα και τις Υποχρεώσεις (βλέπε τις επόμενες σελίδες).

Χρόνος: 45 λεπτά

Πώς να εφαρμοστεί:

- Ζητήστε από τους μαθητές να χωριστούν σε ζευγάρια. Κάθε μαθητής πρέπει να γράψει πέντε σημαντικά δικαιώματα που πιστεύει ότι πρέπει να ισχύουν στο σχολείο και πέντε που να ισχύουν στο σπίτι. Για παράδειγμα, το δικαίωμα του προσωπικού τους χώρου.
- Ζητήστε από κάθε μαθητή να ανταλλάξει τη λίστα του με αυτή του συμμαθητή του. Ο κάθε μαθητής πρέπει να σκεφτεί τις υποχρεώσεις που αντιστοιχούν σε κάθε δικαίωμα που έγραψε ο συμμαθητής του. Για παράδειγμα, η υποχρέωση να σεβόμαστε το χώρο των ανθρώπων με τους οποίους ζούμε.

- Κάθε ζευγάρι αναφέρει στην τάξη δύο δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους από τη λίστα. Ο δάσκαλος γράφει στον πίνακα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.
- Ζητήστε από τους μαθητές να διαβάσουν τις Πληροφορίες για τα Δικαιώματα και τις Υποχρεώσεις. Αρχίστε τη συζήτηση χερισμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις:

Ερωτήσεις:

- Ήταν εύκολο ή δύσκολο να σκεφτείτε τις υποχρεώσεις του κάθε δικαιώματος;
- Στο παράδειγμα για τις ζώνες ασφαλείας (βλέπε Πληροφορίες για τα Δικαιώματα και τις Υποχρεώσεις, στις επόμενες σελίδες), ποιος πιστεύετε ότι έχει δίκιο, η κυβέρνηση ή οι πολίτες που αρνούνται να φορέσουν ζώνες;
- Τι θα συνέβαινε αν κάποιος γνωστός σας τραυματιζόταν επειδή ο οδηγός δεν τον άφησε να φορέσει ζώνη; Πώς μπορεί να συμβεί αυτό; Πώς θα αισθανόσασταν;
- Τι θα συνέβαινε αν ένα άρρωστο παιδί πέθαινε επειδή ο γιατρός ήταν πολύ απασχολημένος με τη φροντίδα ενός οδηγού που τραυματίστηκε επειδή δε φορούσε ζώνη; Κοίτα την Απλοποιημένη Έκδοση της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο **Πέμπτο Μέρος**. Ποια δικαιώματα εμπλέκονται σε αυτό το παράδειγμα;
- Μπορείτε να σκεφτείτε παρόμοια παραδείγματα όπου άλλα δικαιώματα και υποχρεώσεις συγκρούονται;

Επιλογές:

- Επειδή τα ζητήματα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων είναι κοινά στα σχολεία (για παράδειγμα το δικαίωμα της χρήσης εξοπλισμού και η υποχρέωση φροντίδας του), αυτή η δραστηριότητα μπορεί να αποτελέσει τη βάση για να χρησιμοποιηθεί η γλώσσα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων σε καθημερινές καταστάσεις.
- Ως άσκηση, οι μαθητές και οι δάσκαλοι μπορούν να κρατήσουν τη λίστα των δικαιωμάτων και των αντίστοιχων υποχρεώσεων στον τοίχο. Όταν προκύπτουν συγκρούσεις ή όταν προκύπτουν θέματα με περιεχόμενο άλλων δικαιωμάτων, ο καθένας είναι ελεύθερος να τα προσθέσει στη λίστα. Για παράδειγμα, αν κάποιος μαθητής «δανείζονται» τα πράγματα κάποιων άλλων μαθητών χωρίς την άδειά τους, ένας μαθητής μπορεί να αποφασίσει να προσθέσει το εξής δικαίωμα στη λίστα: «Έχω το δικαίωμα ιδιοκτησίας και ασφάλειας των προσωπικών μου αντικειμένων/ Και έχω επίσης την υποχρέωση να σέβομαι την ιδιοκτησία και την ασφάλεια των προσωπικών αντικειμένων των συμμαθητών μου.» Θα ήταν χρήσιμο να γράψετε στην κορυφή της λίστας: «Έχουμε όλοι το δικαίωμα να προσθέσουμε πράγματα σε αυτή τη λίστα/ Και έχουμε την υποχρέωση να μη γράφουμε πράγματα που παραβιάζουν τα δικαιώματα των άλλων».
- Για να κάνουμε πιο σαφή τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, οι μαθητές θα μπορούσαν να διαβάσουν τα «Θετικά» και τα «Αρνητικά» δικαιώματα που βρίσκονται στην επόμενη σελίδα και μετά να διαβάσουν την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και να εντοπίσουν τα «Θετικά» και τα «Αρνητικά» δικαιώματα (θα διαπιστώσουν ότι πολλά δικαιώματα περιέχουν εξίσου «αρνητικά» (υποχρεώσεις) και «θετικά» (δικαιώματα) στοιχεία.

Πληροφορίες για τα Δικαιώματα και τις Υποχρεώσεις

Κάθε δικαίωμα έχει και μια αντίστοιχη υποχρέωση. Για παράδειγμα, το δικαίωμά σας στην ελευθερία της έκφρασης περιορίζεται από την υποχρέωσή σας να μη λέμε αναληθή πράγματα που υποβιβάζουν κάποιο άλλο πρόσωπο και καταχρώνται το δικαίωμά του στην αξιοπρέπεια και την καλή υπόληψη.

Η ισορροπία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων μας έτσι ώστε να σεβόμαστε τα δικαιώματα των άλλων συνεπάγεται ότι συνήθως πρέπει να ασκούμε τα δικαιώματά μας μέσα σε ορισμένα πλαίσια.

Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου τα δικαιώματα των ανθρώπων συγκρούονται με τις υποχρεώσεις τους. Για παράδειγμα, μερικές χώρες έχουν θεσπίσει νόμους που επιβάλλουν τη χρήση της ζώνης ασφαλείας στα αυτοκίνητα. Πολλοί άνθρωποι αντιτίθενται σε αυτούς τους νόμους, ισχυριζόμενοι ότι περιορίζουν το δικαίωμά τους να ενεργούν ελεύθερα.

Οι κυβερνήσεις αυτών των χωρών ισχυρίζονται ότι οι οδηγοί έχουν την υποχρέωση απέναντι στα νοσοκομεία, τους γιατρούς και την υπόλοιπη κοινωνία να κάνουν ό,τι είναι δυνατό για να αποφύγουν τον τραυματισμό καθώς οδηγούν. Υποστηρίζεται ότι αν οι άνθρωποι δε φορούν ζώνες ασφαλείας και τραυματιστούν, καταναλώνουν χρόνο, χρήμα και καταλαμβάνουν το χώρο του νοσοκομείου που προορίζεται για άρρωστους ανθρώπους και έτσι περιορίζουν το δικαίωμα των αρρώστων στη σωστή ιατρική περίθαλψη.

Πληροφορίες για τα «Αρνητικά» και τα «Θετικά» Δικαιώματα:

Ο όρος «αρνητικό δικαίωμα» χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα δικαίωμα που εμποδίζει να μας συμβεί κάτι επιζήμιο ή δυσάρεστο. Παραδείγματα αρνητικών δικαιωμάτων αποτελούν το δικαίωμα να μη μας σκοτώνουν ή να μη μας κακομεταχειρίζονται ή να μας κλέβουν. Αυτά είναι αρνητικά δικαιώματα γιατί λένε ΟΧΙ σε κάποιον που μπορεί να θέλει να μας βλάψει.

Ο όρος «θετικό δικαίωμα» χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα δικαίωμα που διακηρύσσει την ελευθερία μας να κάνουμε κάτι. Για παράδειγμα, το δικαίωμα να πληρωνόμαστε για τη δουλειά μας είναι ένα θετικό δικαίωμα. Υπάρχουν θετικά δικαιώματα που μας λένε ότι ΝΑΙ έχουμε αυτό το δικαίωμα, και λένε στους άλλους ανθρώπους ότι πρέπει να σεβαστούν το δικαίωμά μας. Για παράδειγμα, ο εργοδότης μας έχει την υποχρέωση να μας πληρώνει.

Κλέφτης;

(Προσαρμοσμένο από τη σελ. 82 στο Understand the Law, 1993, The Citizenship Foundation)

Σκοπός: Αυτή η μελέτη περίπτωσης χρησιμοποιεί ένα ηθικό δίλημμα για να εισάγει τους μαθητές στην ιδέα των υποχρεώσεων στην κοινωνία. Το πρόσωπο στην περίπτωση μελέτης παίρνει ένα μεγάλο χρηματικό ποσό κατά λάθος. Κατά τον ίδιο τρόπο πολλοί μαθητές μπορεί να έει τύχει να πάρουν λάθος ρέστα σε κάποιο μαγαζί και να έπρεπε να πάρουν μια παρόμοια απόφαση.